

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu z wyjątkiem dni poświadczeniowych.
Numer pojedynczy kosztuje 20 gr.
Biura Redakcji i Administracji ul. Karmelicka 1. 2 (Gmach Województwa). — Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty.
Telefon Redakcji 21—18. — Administracji 21—17.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11—12.

Prenumerata

miejskowa	zamiejscowa
miesięcznie bez dostawy	miesięcznie z przesyłką pocztową
4.80	5.30
miesięcznie z dostawą do domu	
5.30	
Za granicą 7.00 Zł.	

Ceny ogłoszeń: Za wiersz 1-szpaltowy milimetrowy (szer. 35 m/m.) ogłoszenia zwykłe za tekstem 15 gr., za wiersz 1-szpaltowy milimetrowy (szer. 70 m/m.) nadesłane i nekrologi 40 gr., drobne ogłoszenia za słowo 10 gr., drobne ogłoszenia kupno i sprzedaż za słowo 15 gr. Cała strona ogłoszeniowa 400 Zł. Ogłoszenia zamiejscowe 30% droższe.
P. K. O. 141.690.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Lwów, dnia 14 marca 1928.

OGŁOSZENIE.

Po myśli art. 92 l. 2 i 99 l. 1. Ordyn. Wyb. do Sejmu podaje się do publicznej wiadomości wynik przeprowadzonego dnia 4 marca 1928 głosowania na posłów do Sejmu w okręgu wyborczym nr. 47, obejmującym powiaty: Rzeszów, Jarosław, Przeworsk, Łańcut i Nisko:

Na liście Nr. 1 oddano ważnych głosów	24.858
Na liście Nr. 2 oddano ważnych głosów	14.387
Na liście Nr. 3 oddano ważnych głosów	8.813
Na liście Nr. 10 oddano ważnych głosów	63.757
Na liście Nr. 14 oddano ważnych głosów	11.127
Na liście Nr. 17 oddano ważnych głosów	13.948
Na liście Nr. 20 oddano ważnych głosów	3.531
Na liście Nr. 24 oddano ważnych głosów	11.261
Na liście Nr. 25 oddano ważnych głosów	23.894
Na liście Nr. 30 oddano ważnych głosów	12.821
Na liście Nr. 33 oddano ważnych głosów	2.013
Na liście Nr. 36 oddano ważnych głosów	1.333
Na liście Nr. 37 oddano ważnych głosów	—

Wobec powyższego wyniku głosowania Okręgowa Komisja Wyborcza przysłała liście Nr. 1 jeden mandat poselski, liście Nr. 2 jeden mandat poselski, liście Nr. 10 cztery mandaty poselskie i liście Nr. 25 jeden mandat poselski.

Wybrani są więc posłami do Sejmu:
1. Pluta Andrzej, rolnik w Szklarach, z listy Nr. 10.
2. Socha Marcin, urzędnik kolejowy w Rudniku n. Sanem, z listy Nr. 10.
3. Bojko Jakób, rolnik w Gręboszowie, z listy Nr. 1.
4. Pieniążek Jan, rolnik w Mokrej stronie, z listy Nr. 25.

5. Sobek Jan, rolnik w Handzlówce, z listy Nr. 10.

6. Opolski Eugenjusz, rolnik-agronom w Brzezówce, z listy Nr. 10.

7. Chudy Antoni, nauczyciel w Jarosławiu, z listy Nr. 2.

Osoby, wymienione po wybranych posłach na okręgowych listach kandydatów poselskich Nr. 1, 2 i 10 ogłasza się zastępcami posłów, a to w kolejności, w jakiej na odnośnej liście są zamieszczone.

Rzeszów, dnia 7 marca 1928.
Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 47 w Rzeszowie:

Alojzy Bojdecki.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA.

Cztery bloki.

Na podstawie ujawnionych orientacji politycznych, programów, związków taktycznych, nastawień psychologicznych, rozróżnić można, ogólnie rzecz biorąc, w nowowybranych Izbach cztery bloki. Na imię im: jedynka, lewica (t. j. P. P. S., Wyzwolenie, stronnictwo chłopskie i mniejsze grupy), prawica, do której zaliczamy w tym wypadku N. D., Ch. D., Piasta, N. P. R. prawicę, wreszcie mniejszość narodową.

Grupę komunistyczną i jej najbliższych sympatyków pozostawiamy poza ramami tego wyliczenia. Stosunek sił w Sejmie, biorąc kolejno jedynkę, lewicę, prawicę, mniejszość, przedstawia się w stosunku 130:130:90:80, w Senacie zaś (bierzemy cyfry okrę-

głe) 50:20:15:25. Taką jest cyfrowa, materialna, możnaby powiedzieć, podstawa układu sił w nowo wybranym Sejmie.

Obok tego czynnika wchodzi w grę inny jeszcze, równie ważny, a może ważniejszy od poprzedniego. Jest nim geneza obecnego systemu rządów w Polsce, której wyrazem był przewrót majowy, a dalej wzmocniony bardzo autorytet Rządu wobec ciał ustawodawczych, opierający się na stosunku sił i na dotychczasowych wybitnych rezultatach rządowej działalności. Zaznaczyło się to w sposób nieraz bardzo wyraźny w stosunku do poprzedniego Sejmu; harmonia w ułożeniu się przyszłych stosunków między Sejmem a Rządem będzie zależała w znacznej mierze od tego, jak dalece Sejm, jako całość i poszczególne grupy zorientują się w wytworzonej sytuacji i jakie stąd wyciągną konsekwencje.

Na podstawie sytuacji, określonej przez autorytet Rządu i sukces wyborczy popierających go ugrupowań, jest rzeczą niewątpliwą, że blok jedynki stanowić będzie ośrodek sytuacji w Sejmie i że koło niej skupią się te części, czy też całości innych bloków, które wykażą skłonność do udziału w pracach skutecznie przez Rząd prowadzonych. A nie brak takich żywiołów ani wśród umiarkowanej prawicy, ani między mniejszościami, a największa chyba potencjalna możliwość takiego współdziałania, mimo przemijających różnic i faktycznych rozdzwień, istnieje u ugrupowań lewicy.

Streszczając obraz, który nam się przedstawia w przededniu otwarcia nowo wybranego Sejmu, należy wysunąć na czoło stwierdzenie, że istnieje w nim i obok niego czynnik zdolny do celowego i konsekwentnego zorganizowania jego prac. Jest nim Rząd i związany z nim blok jedynki.

Po wyborach.

„L'Intransigeant” w korespondencji z Warszawy o wyborach stwierdza przede wszystkim wielkie znaczenie obecnych wyborów do Izby ustawodawczej oraz związane z tem niezwykle zainteresowanie wyborców. Zwycięstwo Bloku rządowego, które potrafiło zgromadzić ludzi wszystkich warstw społecznych, jest moralnym usankcjonowaniem przewrotu z r. 1926. W dalszym ciągu korespondent stwierdza zupełną klęskę stronnictwa prawicy narodowej i wysuwa przypuszczenie, że opozycjoniści ostatniego Sejmu przejdą może wobec nieprzyjemnej dla nich konjunktury politycznej na stronę partii rządowych. Wzrost partii radykalnych uważa „L'Intransigeant” za korzystny dla stosunków francusko-polskich, wobec uczuć, jakie zawsze żywił dla Francji radykał polscy. Zwycięstwo Marszałka Piłsudskiego oznacza dla Francji w polityce międzynarodowej bezwzględna obronę traktatu wersalskiego i trwałe dążenie do pokoju.

„Narodni Politika” i „Cesko-Slovenska Republika” w dłuższych artykułach witają życzliwie zakończenie kampanii wyborczej w Polsce. Redaktor Heiret w „Narodni Politika” uważając sukces Bloku rządowego w wyborach do Senatu za jeszcze bardziej znaczny aniżeli w wyborach do Sejmu, pisze o programie najbliższych prac parlamentu, wedle informacji przejętych z prasy polskiej. Redaktor Parma w „Cesko-Slovenskiej Republice” uważa triumf Bloku rządowego przy wyborach do Senatu za tem donioślejszy, że prawica spodziewała się po konserwatywnie wyborców senackich pewnej wierności dla haseł nacjonalistycznych, co jed-

KAZIMIERZ GROCHOWSKI.

ZŁOTA DOLINA.

Opowieść z prawdziwego zdarzenia.

Polak słuchał tego opowiadania w milczeniu. Myśl jego błądziła daleko. Nie pierwszy raz wyruszał w podróz prospektorska, w rozmaitych krajach, i pod rozmaitemi dźwiękami i szerokościami geograficznymi. Wyprawa zainteresowała go bardzo, i to nie tylko z powodu bogactw, które nawet gdyby okazały się o wiele mniejsze, aniżeli je określał Akerstrom, to jednakowoż zawsze musiałby być imponującym. Więcej aniżeli bogactwo, pociągała go praca twórcza, organizacyjna. Wiedział, że gdy po kilku miesiącach, lub co najwyżej paru latach, skończy się bogactwo, czyli tak zwane „szalone” złoto, przy którym wystarcza siła ręczna i potrzeba będzie przystąpić do zorganizowania przedsiębiorstwa, podług wymagań najnowszej nauki i techniki, to dla niego otwiera się olbrzymie pole do działania. W kraju tak dzikim i oddalonym od centrów cywilizacji, jak Półwysep Czukocki, potrzeba przy organizacji wielkiego, złotogórniczego przedsiębiorstwa, stwarzać omalże nie nowe państwo. Zakładać przystanie dla statków, urządzać drogi, telegrafy i telefony, budować całe osady z domami mieszkalnymi, biurami, laboratorjami, warsztatami i urzędzeniami kopalnianymi, zorganizować szpitale, szkoły dla dzieci funkcjonariuszy, kaplice, dbać o bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne, o administrowanie, utrzymanie i przekarmianie wielu tysięcy robotników i agentów kopalnianych i to wszystko w kraju, w którym nawet drzewa nie rosną i gdzie prawie wszystko potrzeba sprowadzać z San Francisco, Jokohamy lub z Władystoku, a z temi portami połączenie okrętowe trwa zaledwie kilka miesięcy w roku. Praca Cecila Rhodesa, około stworzenia

provincji Rhodezji w Południowej Afryce, będzie drobnostką w porównaniu z temi trudnościami, które będzie mieć do zwalczania tutaj pod kołem biegunowym, między brzegami Oceanu Lodowatego i Morza Behringa. Ale też wiedział, że w razie założenia takiego przedsiębiorstwa, znajdzie w niem zajęcie i utrzymanie setki, a może nawet tysiące jego robotników, inżynierów, techników, rzemieślników i robotników, którzy zamiast rozpraszać się i wynaradawiać po niezmiernych przestrzeniach Syberji i Ameryki, utworzą tutaj nowe i silne skupienie polskości, chroniące ich przed utratą języka i narodowości. Zdawał sobie sprawę z tych trudności, które go czekają i to właśnie stanowiło dla niego największą zachętę do organizowania przedsiębiorstwa i do wytrwania na stanowisku.

III.

Podróż miała się ku końcowi. „Bethsy” podpływała ostrożnie do N-skiej Zatoki. — Mohr stał przy sterze i bacznie okiem śledził wszystkie występy skalistego wybrzeża, orientując się doskonale wśród znanych mu z poprzednich podróży — podwodnych kamieni. Za najbliższym zakrętem, miało okazać się miejsce obozu i skład żywności prospektorów.

Gdy stanęli u brzegu i Linquist przerzucił długą deskę, po której zeszli na ląd, Polak zwrócił się na lewo, w kierunku wystającego cypla skalnego, u stóp którego, podług słów Mohra, był zbudowany tymczasowy skład poszukiwaczy złota. Doszedł do tego miejsca i stanął jak wryty.

Skład był urządony w wielkim namiocie, rozpiętym pod skalną ścianą, w miejscu zastąpionym od wiatrów. Pierwszy rzut oka spostrzegł, że zaszło tutaj coś niezwykłego. Płótno namiotu było z boku rozcięte, a oddarta zastona wchodziła, wałała się na ziemi. W namiocie i obok namiotu panował nieład. Skrzynie z żywnością i zapasami roz-

bite, worki z sucharami rozcięte i ich zawartość rozrzucona. Wiele butelek z napojami rozbitych. Niektóre skrzynie opróżnione. Widocznie skład został zrabowany i napaścicy unieśli tylko część rzeczy, która przedstawiała dla nich większą wartość. Resztę porzucali w nieładzie. Po chwili nadeszli Mohr i Linquist i patrzyli z widocznym przerażeniem na ślady zniszczenia. Mohr począł w milczeniu rozglądać się po ziemi, w poszukiwaniu śladów.

— Co się stało z naszymi? — zagadnął pierwszy zmienionym głosem Linquist.

— Nic dobrego! Przeczujemy nieszczęście. Idziemy do nich w tej chwili. Tylko ostrożnie.

Wszyscy trzej powrócili na „Bethsy” i po kwadransie wyszli, przygotowani do drogi, z karabinami Mausera w rękę i z rewolwerami za pasem. Polak zabrał lunetę. Do torb myśliwskich włożyli nieco żywności. Ciepłe pledy związali w formie tornistrów.

Najkrótsza droga prowadzi doliną potoku, który wpada do zatoki — informował Mohr. W odległości trzech mil, potrzeba nam podnieść się suchym wąwozem na lewo, aż do grzbietu. Z drugiej strony pagórka spuścimy się do bocznego rozpadku, i zejdziemy nim aż do miejsca, gdzie powinien znajdować się obóz Akerstroma.

— Dobrze — odpowiedział Polak — ale z grzbietu górskiego musimy dobrze spenetrować dolinę. Obyśmy niespotkali się z kim niepożądanym.

— A zatem w drogę! „Bethsy” pozostanie tutaj bez straży. Linquist jeden, nicby tutaj nie poradził.

Wyruszyli. Droga wiodła po kamienistej dolinie. Naturalnie, że „droga” egzystowała tylko w przenośni, a w rzeczywistości szli po bezdrożu, na wąskim dnie doliny, aż dopokąd nie zaczęli wspinać się na grzbiet działu wodnego ze złotonośnym potokiem. Wejście na grzbiet, przez kamieniste piargi,

dało się we znaki obu marynarzom, za to Polak, który w młodzieńczym wieku zdeptał wszystkie tatrzańskie percie, a później wiele górskich łańcuchów w innych krajach — piął się bez wytchnienia na górę. Na kilkanaście kroków przed wierzchnim grzbieciem, przypadł do ziemi i resztę drogi posuwał się na czworakach. Ale gdy na szczęście, począł oglądać przez lunetę najbliższy wąwóz, przekonał się że dolina złotonośnego potoku jeszcze niewidoczna. Puścili się dalej w drogę, i dopiero po pół godzinie, Linquist, który szedł obok Polaka i miał wzrok bystry jak sokół, przypadł do ziemi i wskazał ręką przed siebie.

— Patrz! Widzisz! Te namioty.

Polak skierował lunetę i w oddali odróżnił wyraźnie dwa białe punkty, namioty prospektorów.

— Dymu nie widać! Widocznie wszyscy przy robocie.

— Jeżeli tylko żywi! — rzekł Mohr, który przypadł do ziemi i czerwoną chustą ocierał spocone czoło.

Teraz dopiero rozpoczęła się najtrudniejsza część podróży. Posuwali się nie dnem rozpadku, ale po bocznym otkosie, gdyż ogromne zwały skalne utrudniały wprawdzie drogę, ale dawały ukrycie.

Po godzinie wyjątego chodu, zbliżyli się do zakrętu doliny i obóz poszukiwaczy złota, znajdował się w odległości zaledwie kilku tysięcy stóp. Zasiadli wśród olbrzymiego skalnego rumowiska i oglądali dolinę.

— Nigdzie śladów życia! Musimy wyjść śmiało na dolinę. A zresztą gdybyśmy i nie chcieli, to musimy. Niczego więcej stąd nie zobaczymy!

Z karabinami w rękę zbliżali się do obozu. Raptownie Linquist, który szedł na przedzie, odskoczył wstecz, jakby ujrzał widmo. Polak i Mohr podbiegli i spojrzeli.

(C. d. n.)

nak zupełnie zawiodło. Opinia w Polsce wypowiedziała się kategorycznie za zerwaniem z polityką nacjonalistyczną i wyraziła bezwzględna ufność w poczynania Marszałka Piłsudskiego jako Szefa Rządu. Opini tej będzie wszystko jedno, czy kierunek polityczny Rządu będzie zabarwiony pravicowo, czy też lewicowo, byle tylko władza spoczywała w rękach Marszałka.

Rokowania handlowe polsko-niemieckie.

Rokowania handlowe polsko-niemieckie posuwają się naprzód z wielkim trudem i móżolem. Odbiciem nastrojów, panujących wśród członków delegacji niemieckiej są do pewnego stopnia głosy prasy niemieckiej. W ostatnich dniach nadesłał korespondent warszawski „Vossische Ztg.” temu pismu depeszę, w której wyraża obawę, że rokowania ulegną zwłoce. W toku roznów pomiędzy ministrem Hermesem, a Ministrem Twardowskim okazało się, że omówione w Berlinie podstawy do rokowań, okazały się niedostateczne, ponieważ właśnie w t. zw. małym traktacie obie strony chciałyby urzeczywistnić wszystkie swe żądania. Zdaje się, że byłoby rzeczą łatwiejszą — oświadcza korespondent — zawrzeć obszerny, pełny traktat, niż wytknąć granice dla prowizorium. Urzeczywistnienie żądań niemieckich co do niestosowania dekretu o strefie granicznej w prowincjach Polski byłoby ewentualnie rzeczą możliwą do osiągnięcia tylko w pełnym traktacie. Korespondent kończy swą depeszę doniesieniem o rozmowach, jakie toczą się rzekomo między postem niemieckim Rauscherem a Wicepremierem Bartlem co do dalszego toku rokowań prowadzonych przez ministra Hermesa. Okazuje się rzeczą konieczną — kończy korespondent — aby najpierw zastanowiono się w Berlinie nad tem, czy nie możnaby delegacji niemieckiej w Warszawie nieco ułatwić pracę. W kołach polskich istnieje obawa, że obecny rząd Rzeszy nie zdobędzie się na tego rodzaju decyzję i że wobec tego rokowania ulegną dalszej zwłoce.

W pewnym związku z rokowaniami omawianymi pozostają awantury, inicjowane przez członków Landbundu. Wedle ostatniej depeszy berlińskiej, agitacja Landbundu doprowadziła w szeregu miast i miasteczek w wschodnich prowincjach niemieckich do szeregu burzliwych demonstracji a nawet awantur. W miasteczku Kyritz w Marchji zgromadzenie zwołane przez Landbund zaatakowało urząd podatkowy. W gnachu tym wybito 20 szyb i tylko dzięki energicznej interwencji policji tłum został rozprószony. Jeden z policjantów został ciężko ranny, wskutek czego musiano go odstawić do szpitala. We Wrocławiu odbyła się również wielka demonstracja Landbundu, na której baron Richtafen, przewodniczący Landbundu śląskiego, w ostrych słowach odmawiał ciężkie położenie rolnictwa i wzywał do marszu na Berlin, aby zmusić rząd i parlament do przyjęcia z wydatniejszą pomocą rolnictwu.

Metody sowieckie.

Po wielkiej zawierusze światowej dwaj zawzięci i pozornie nieublagani adwersarze: Rosja i Niemcy, podali sobie ręce, by dalsze flukty polityki międzynarodowej przebiegały wspólnie, wspierać się wzajemnie i razem zdobywać znaczenie przedwojenne. Odżyły dawne wypróbowane tradycje, a odbudowująca się Rosja sowiecka coraz częściej zaczęła korzystać z mózgow niemieckich, świeżo zaś rozpoczęte rokowania handlowe miały ostatecznie umocnić obopólną współpracę.

W tem, jak grom z pogodnego nieba, uderzyła w opinię niemiecką i poruszyła ją do głębi wiadomość o aresztowaniu w Sowietach sześciu inżynierów niemieckich pod zarzutem uprawiania sabotażu. Wezwani oni zostali specjalnie przez rząd sowiecki do budowy w Zagłębiu Donieckim turbin dla wielkiej elektrowni i destylarni węgla. Czterej z nich bawili na miejscu od ośmiu do dwóch tygodni, dwaj od dwu tygodni.

Rosja carska stała na „donosach”, „donosy” odgrywiają — jak wiadomo — również decydującą rolę i w Rosji Sowieckiej; lada podejrzenie, lada delacja wystarczają do aresztowania, nawet niewinnych, i postawienia ich przed trybunał wyrokujący. Skoro jednak taki fakt drażniący zajdzie w chwili, gdy dwa zainteresowane państwa zasiadają przy wspólnym stole do narad, sprawa przybiera formy wyjątkowe i zatacza kregi dla obu stron co najmniej niepożądane.

Tak się ma rzecz i z ostatnimi aresztowaniami inżynierów niemieckich.

Słusznie też podkreśla „Vossische Ztg.”, że omawiane aresztowania mogą wywrzeć daleko idący wpływ na rokowania gospodarcze niemiecko-sowieckie, prowadzone w Berlinie, które i tak napotyka już na znaczne trudności. Aresztowania te nie mogą naprawić istniejących nastrojów, z czego Moskwa będzie musiała zdać sobie sprawę. Dziennik uważa za rzecz pożądaną, by Litwinów, który w drodze do Genewy na konferencję rozbrojeniową, przejeżdżać będzie przez Berlin, porozumiał się z firmami, których urzędnicy zostali aresztowani i udzielił bliższych wyjaśnień, przewlekając bowiem sprawę aż do kwietnia, kiedy rozpocznie się proces przeciwko aresztowanym, incze wyrazić poważne szkody Sowietom.

Zbliżona do ministra Stresemanna „Tägliche Rundschau” pisze, że niemieckie przedsiębiorstwa przemysłowe a prawdopodobnie i instytucje przemysłowe innych krajów cywilizowanych będą się obecnie strzegły wysyłania swoich współpracowników do Rosji, skoro narażeni są oni tam na niebezpieczeństwa i stają się ofiarami sieci szpiegowskiej i denuncjacji. Rząd sowiecki będzie musiał spróbować, czy i jak może się obejść bez pomocy techników zagranicznych. Dziennik oświadcza, że zgadza się całkowicie z korespondentem „Berliner Tageblatt”, iż aresztowanie techników niemieckich musi doprowadzić do kryzysu zaufania. Kryzys ten jeszcze bardziej się wzmoże, jeżeli obecne aresztowania zostaną związane z zastrzeżeniem walk klasowych w Rosji sowieckiej. Może to poważnie zaszkodzić gospodarce sowieckiej.

Hugenbergowska „Nachtausgabe” domaga się nawet od rządu, aby wobec tego aresztowania przerwał na znak protestu rokowania gospodarcze z Rosją sowiecką, prowadzone w Berlinie, a toczące się w formie narad komisyjnych.

Komunikat półurzędowy berliński stwierdza, że ambasador niemiecki w Moskwie zwrócił się z polecenia swego rządu do komisarza Cziczerina w sprawie aresztowanych techników niemieckich. Cziczerin oświadczył ambasadorowi, że w sprawie tej wdrożone zostały szczegółowe dochodzenia, jednak wyników tych dochodzeń dotychczas jeszcze nie ma. Jednocześnie donosi „Lokal Anzeiger”, że konsul generalny niemiecki w Charkowie dotychczas nie mógł uzyskać od rządu sowieckiego informacji ani co do liczby osób aresztowanych, ani gdzie one się znajdują, ani nawet nazwisk aresztowanych. Z.

Nadużycia w niemieckim Urzędzie marynarki.

Na komisji budżetowej Reichstagu toczyła się trzygodzinna dyskusja nad memorjałem rządu Rzeszy w sprawie nadużyć w urzędzie marynarki. Dyskusję rozpoczął poseł socjalistyczny Heinig, który zażądał, aby likwidacja wszystkich instytucji i stowarzyszeń na tle tych nadużyć przekazana została przez ministerstwo Reichswehry ministerstwu finansów jako najodpowiedniejszej do tego władzy. Przedstawiciel socjalistów wyraził pozątem ubolewanie, że memorjał gabinetu nie daje dostatecznych wyjaśnień co do wszystkich funduszy, jakimi rozporządzał kap. Lohmann, oraz co do roli, jaką odgrywali pośrednicy zarządzający poszczególnymi instytucjami.

Po przemówieniu dwóch posłów, zabrał głos minister Reichswehry Groener i złożył oświadczenie potępiające raz jeszcze nie tylko wszelkie operacje przeprowadzone przez kap. Lohmanna, ale także system, polegający na tem, że przełożeni udzielali obszernych pełnomocnictw swym urzędom podwładnym, zwalając na nie w ten sposób odpowiedzialność. Minister Groener zakończył apelem, aby opinia publiczna zechciała zachować zaufanie do marynarki niemieckiej.

Komunistyczna „Welt am Abend” zamieszcza sensacyjne rewelacje na temat nadużyć w urzędzie marynarki, twierdząc, że memorjał rządu okrywa tajemnicą szereg szczegółów sprawozdania komisarza Denisha. Dziennik twierdzi, że frakcja komunistyczna otrzymała autentyczny tekst sprawozdania o dochodzeniach i że tekst ten zawiera sensacyjne informacje o tajnych zbrojeniach Reichswehry i marynarki niemieckiej. Poseł komunistyczny Schweller miał na posiedzeniu komisji odczytać różne ustępy autentycznego jakoby sprawozdania komisarza Denisha, które zawierają szczegóły udzielania subsydjów na tajne cele Reichswehry. Ponadto miał poseł Schweller stwierdzić, że ministerstwo Reichswehry prowadziło ożywną akcję nad wyszkole-

niem załogi łodzi podwodnych. W tym celu wysłano funkcjonariuszy Reichswehry do Szwecji i Hiszpanji. Zwłaszcza w Hiszpanji miało pracować wielu oficerów niemieckich łodzi podwodnych. W ubiegłym roku miała marynarka niemiecka przeprowadzić tajne ćwiczenia z torpedami.

W sprawie rozbrojenia.

Na zbliżającej się sesji komisji przygotowawczej konferencji rozbrojeniowej w Genewie Wielka Brytania reprezentowana będzie przez lorda Cushenduna, Francja przez hr. Clausela, Włochy przez gen. De Marinisa, Niemcy przez hr. Bernsdorfa, Japonia przez p. Sato, Stany Zjednoczone przez p. Gibsona i admirała Jonesa, Polska przez Ministra Sokala, Holandia przez ministra Rudgersa. Na czele delegacji sowieckiej, która przybyła już do Genewy, stoja zastępca komisarza ludowego dla spraw zagranicznych Litwinow i Lunaczarski. Oprócz państw wymienionych reprezentowane będą również Kanada, Chiny, Finlandja, Chile, Kolumbia, Kuba, Czechosłowacja, Bułgaria, Rumunia, Szwecja, Grecja i Jugosławia. Prace komisji potrwać dwa tygodnie.

Rozpatrywane będą między innymi propozycje rządu sowieckiego w sprawie całkowitego zniszczenia sił zbrojnych lądowych, morskich i powietrznych. Natomiast jest rzeczą wątpliwą, czy dojdzie do drugiego czytania wysuniętego przed rokiem projektu konwencji międzynarodowej w sprawie stopniowego ograniczenia zbrojeń, wobec tego, że niezbędne warunki polityczne dla dokonania tak poważnego dzieła nie zostały w całości zrealizowane. Drugie czytanie projektu będzie musiało być poprzedzone i przygotowane przez narady pomiędzy gabinetami, szczególnie zainteresowanych w powyższej kwestji państw. W czasie sesji, odbędzie się doniosła debata, w której wezmą udział przedstawiciele wszystkich wielkich państw świata.

Racjonalizacja budownictwa mieszkaniowego.

(Pierwsze sprawozdanie Komisji ankietowej).

Żadna chyba dziedzina życia gospodarczego Polski nie wymaga tak pilnie gruntownej sanacji — jak sprawa budownictwa mieszkaniowego. Nigdzie chyba nie napotykamy na tak wielkie marnotrawstwo, na takie zacoianie metod, na taką chaotyczność produkcji, jak w tej właśnie dziedzinie. Dobrze więc, że Komisja Ankietowa zwróciła na budownictwo mieszkaniowe szczególnie baczną uwagę i sprawie tej poświęciła pierwszy tom swego Sprawozdania, który właśnie ukazał się w druku.

Na kartach tomu znajdujemy ostrą, nie raz chłoszczącą krytykę dotychczasowego stanu rzeczy. W ponurych barwach przedstawiono obecną mizeryę mieszkaniową. Przeciwwstawiono skromnej liczbie nowo-wbudowanych mieszkań rosnący stale przyrost ludności. Linie te, jeśli tempo ruchu budowlanego nie będzie wzmożone, groźnie się rozchyla. Temu trzeba zapobiec! Trzeba — jest to nieodzowną koniecznością, zwiększyć fundusze publiczne przeznaczone do finansowania budownictwa. Muszą być zwiększone na ten cel dochody podatkowe, a instytucje ubezpieczeniowe i oszczędnościowe winny wszystkie wolne fundusze lokować w akcji budowlanej. Tylko wtedy będzie mógł być wydatnie wzmożony ruch budowlany i tylko wtedy będzie możliwa obniżka oprocentowania kredytów, co pozwoli na ustalenie taniego komornego. A komorne musi być niskie przy obecnych niskich płacach warstw pracujących.

Dotychczas nie tylko zbyt skąpe fundusze przeznaczono na akcję budowlaną, ale użytkowano je nieracjonalnie, nieoszczędnie — i efekt ich jest zbyt nikły. Wadą dotychczasowej akcji było przedewszystkiem to, że nie czyniono żadnych zastrzeżeń co do wielkości stawianych z funduszy publicznych mieszkań, nie wykonywano żadnej kontroli nad użytkowaniem pożyczek i wzniesionych budowli i zupełnie nie ograniczono wysokości komornego. Budowa zajmowały się przeważnie nie gminy, a tworzone ad hoc spółdzielnie mieszkaniowo-budowlane.

Działalność tych kooperatyw (kooperatyw często z nazwy tylko) poddaje Komisja Ankietowa surowej, ale zasłużonej krytyce. Rządzili nimi dyletanci, mający z budownictwem tyle tylko wspólnego, że pragnęli mieć mieszkanie. W skutek niefachowości tych

panów marnotrawiono przy budowlach znaczne sumy. Skutkiem tego, że domy sławiano nie za swoje fundusze, a z pieniędzy publicznych, nie licząno się zbyt z kosztami budowy. Z powodu nierównomiernego dopływu gotówki budowa trwała lata całe, co oczywiście wpływało na podrożenie jej kosztów.

Po krytyce działalności spółdzielni, następuje krytyka przedsiębiorstw budowlanych. Istnieje znaczna ilość firm nowych, z których większość nie posiada poważniejszych środków. Często oddają one prowadzenie robót podprzedsiębiorcom zgoda odpowiedzialnym i niefachowym. Firmy budowlane, nawet wielkie, nie śledzą za postępem techniki — czyniacej, jak wiadomo, na Zachodzie znaczne postępy. Buduje się, jak budowali ojcowie i dziadowie, mechanicznie zbudowane znajduje się w początkach, wykształcenie fachowe jest nikłe, sezon budowlany nie jest należycie wykorzystywany i t. d.

Ale nie tylko spółdzielnie i przedsiębiorstwa budowlane ponoszą winę złego stanu rzeczy, lecz również Państwo nie postawiło sprawy na należytych poziomach. Sprawozdanie wymienia cały szereg braków i niedomówień w ustawach i rozporządzeniach wykonawczych. Nie uwzględniono w dawniejszej ustawie pierwszeństwa przy otrzymywaniu kredytów, budujących małe mieszkania. W skutek tego, przeciętne mieszkania budowane z funduszy publicznych, na 5 izb a często i więcej. Dopiero w ostatnich czasach objaw budowy zbyt wielkich mieszkań występuje mniej jaskrawo.

Nienależyte również funkcjonował aparat kredytujący. Pomiedzy wyplatami poszczególnych rat były częste przerwy. Instytucje budujące uskarżają się na zbyt wielkie utrudnienia formalistyczne i zbyt dużą centralizację akcji kredytowej.

Rząd wydał, wprawdzie, rozporządzenie o normalizacji rozmiarów cegły, nie znormalizował jednak innych części składowych budowy i nie ustalił typów domów, których budowa będzie szczególnie popierana.

W rezultacie tej syntezy niedomagani budownictwa mieszkaniowego w Polsce, stawia Komisja Ankietowa długi szereg wniosków, zmierzających do szybkiego przezwyciężenia kryzysu mieszkaniowego.

Naczelną zasadą kredytowania ruchu budowlanego winno być popieranie budowy masowej mieszkań małych o jednolitym typie i znormalizowanych częściach składowych. Kredyty powinny być udzielane jedynie instytucjom nieobliczonym na zysk, oraz spółdzielniom budowlano - mieszkaniowym i osobom prywatnym, budującym na własny użytek. Z funduszy rozbudowy powinny być udzielane dopłaty w takiej wysokości, by oprocentowanie wynosiło 3 do 6% rocznie. Celem obniżenia kosztów budowy, Komisja uważa za wskazane ustalenie typów mieszkań, oraz znormalizowanie poszczególnych elementów budowlanych, popieranie mechanizacji drogą udzielania pomocy przemysłowi budowlanemu, przy zaopatrywaniu się w nowoczesne maszyny, oraz wprowadzenie na nie ceł ulgowych.

W sprawie materiałów budowlanych, proponuje Komisja poddać ich ceny kontroli rządu, a w szczególności wypowiada się za poddaniem kontroli polityki cen karteli, które w dziedzinie handlu cementem i żelazem wywołują sztuczny wzrost cen. Materiały budowlane powinny być, zdaniem Komisji, uznane za artykuły pierwszej potrzeby.

Silny nacisk kładzie sprawozdanie na skoordynowanie akcji budowlanej. Własnym polem dla tej koordynacji, gdzie opracowany być powinien plan lokalny na szereg lat, jest Komitet Rozbudowy. Dla opracowania planu budowlanego państwowego i dla pilnowania jego wykonania, oraz wzięcia nad racjonalizacją budownictwa, winien istnieć organ centralny, wyposażony w odpowiednie środki. Ponadto powinien być powołany do życia Instytut Budowlany, któryby badał nowe zdobycze w dziedzinie techniki i gospodarki budowlanej i ustalał stopień racjonalizacji, którego należy się domagać od budujących z funduszy publicznych.

Wnioski Komisji, z małemi tylko wyjątkami, zostały uchwalone przez Komisję jednogłośnie, przy zgodzie zatem zarówno czynników rządowych, jak robotniczych, i przemysłowych. Wobec tego, należy się spodziewać, że wykonanie ich nie napotka w praktyce na większe trudności. Wstąpiemy zatem na drogę walki z marnotrawstwem w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego.

Wykopiska w ojezynie Abrahama

W ostatnich czasach zainteresowały żywo świat naukowy cenne zdobycze poszukiwań archeologicznych, przedsięwziętych przez Brytyjskie Muzeum i przez Uniwersytet w Pensylwanii w miejscowości Ur, w Chaldej (dzisiejsza nazwa: Mugajar), na prawym brzegu Eufratu, niedaleko ujścia tej rzeki do zatoki perskiej.

Miejscowość Ur sławna jest w Biblii jako domniemana ojczyzna wielkiego patriarchy Abrahama, chociaż do zaszczytów pretendują także inne miejscowości o tej samej nazwie, leżące w okolicach dalszych. Poszukiwania w Ur prowadzone od r. 1922 przez 5 kampanij zimowych, pod kierownictwem znakomitych archeologów, np. Wolley'a, wydoły na światło dzienne świat nieznan, daleki, bo przed 2 tysiący i więcej lat przed Chrystusem, z epoki wielkich królów assyryjskich i babilońskich, kiedy na ziemi tej krzewił się kult bogów słońca i księżyca, oraz straszliwego pożercy dzieci, Molocha.

Święty okrug Ur, odkopany dotychczas, obejmuje 9.000 metrów kwadratowych, a przedstawia kształt ogromnego czworoboku. Po dwóch bocznych murach, okalających miasto, Nabuchodonozora z wypalanych cegieł, zachował się po dzień dzisiejszy; ma on ciekawe nisze i wykusze, oraz sześć bram wchodowych.

Kiedy przez bramę Bur-Sin wejdzie się do świętego okręgu, widzi się przedewszystkiem wielką wieżę schodową, otoczoną osobliwą kolumnadą. Kolumnadę tę zbudował Assyryjczyk Kurigalzu ok. 1400 r. przed Chr. Sama wieża — to wspaniała ruina, ogromny blok kamienny, dzisiaj wysokości 20 metrów. Wieża, zbudowana z niepalonych cegieł, o chropowatych ścianach, miała czynić wrażenie jakiejś ziemskiej góry, pnącej się stopniami ku niebu. Budowała ją od wschodu cztery, od zachodniej strony trzy piętra. Niższe piętra pochodzą z czasu około 2.300 lat przed Chr., wyższe dopiero z 550 r. przed Chr. Wchodzi się na wieżę tylko z jednej strony, a mianowicie potrójnymi schodami, które się potem zbiegają razem. W koronie wieży (którą można nazywać drugą wieżą Babel) mieści się świątynia, która była niby komnatą weselną boga Sin-Nannara i bogini Ningali; ślub ich miał symbolizować budzenie się sił przyrody do nowego życia po niszczących żarach letniej kanikuły. Wtedy to odprawiano tutaj uroczyste obrzędy noworoczne. Wieża z Ur jest jedną z liczniejszych podobnych wież, gór na Wschodzie assyryjsko-babilońskim, a od tzw. wieży Babel jest niższa o trzy, nawet o cztery piętra.

Poza wieżę schodową, która stanowi najciekawszy zabytek w okręgu Ur, odkryto tam także liczne świątynie. Opodal

wieży znajduje się np. świątynia Ningali, zwana Egiparku; zachowała się w niej charakterystyczna „kuchnia świątynna”, w której przyrządzano ofiary, ze studni, ogniskami, wentylatorami i kanałami odpływowymi. Na ziemi leżały dotąd dwa ręczne młynki, dzbany gliniane i inne przedmioty, jakgdyby ofiarnicy odeszli stamtąd dopiero przed chwilą.

Główna świątynia w Ur — to świątynia boga księżycowego Sin-Nannara i bogini Ningali. Zwie się ona „domem wielkiego światła”. Świątynia ta była trzy razy przebudowywana: najstarsza jej warstwa pochodzi z czasu około 2.500 lat przed Chr., druga od Nabukadnezara, trzecia od Cyrusa. Są tu dwa podwórcze świątynne, jeden większy dla ludu, drugi dla księży, mniejszy dla kapłanów i na nabożeństwa. Lud, stojąc zdaleka, oglądał w perspektywie prawicę się obrzędy, i błyszczący w jaśnieńcej ciemni obraz bóstw.

Na wschód od tego przybytku bogów, odnaleziono ruiny innego świętego domu o nieznanym nazwisku. Jakby świadczyły napisy, byłaby to również świątynia Nannara, boga księżyca. Widać zatem, że w okręgu Ur odbierali wyłączną niemal część Nannara, boga księżyca i jego małżonka Ningali, ulubione i potężne bóstwa babilońsko-perskie. Ileż to księżyc osrebrzył nocnym światłem święty Ur, korzyło się tu wszystko i zanosilo modły w przestworza niebieskie.

Bardzo doniosłym dla historii religij odkryciem w Ur — jest odnalezienie niezawodnych śladów okropnego kultu boga Molocha. Znajduje się tutaj mianowicie, już poza świętym okręgiem księżycowych bóstw wielki ołtarz kamienny, pomieszczony w niszy, w której niestety już dzisiaj niema wyobrażenia bóstwa. Pod podłogą, w pobliżu tego ołtarza, odkryli badacze 30 wielkich naczyń glinianych ze szkieletami dzieci. Jest to niezawodny dowód kultu Molocha, a zarazem argument za tem, że kult ten, o którym wspomina Stary Testament, nie był jakimś kultem kananejskim, ale przyszedł do Żydów, jako import assyryjski.

Trudno wyliczać poszczególne znalezione w Ur, nierzal o wielkim znaczeniu dla historii kultury i sztuki starożytnego Wschodu, jak np. posagi lub ciekawe reliefy ze scenami z życia bogów i ludzi. Najbogatsze plony dało przeszukanie grobowców w połudn.-wschodniej stronie świętego okręgu. Otworzył się tu przed oczyma uczonych poszukiwany cały przepych szlacheńskich kruszców i drogie kamieni. Znalezione diadem z cienkiego złota, ze scenami myśliwskimi, srebrne ozdoby głowy w kształcie lotosu, z listkami z lapis-lazuli, cudne, filigranowe przybory toalety niewieściej, srebrne umywalki i dzbanki, filiżanki i czerpaczki złote z reliefami, wspaniałe wyroby złotników i cyzelatorów, wyroby z bursztynu, kunsztowną broń i złote hełmy szturmowe, zdobione

w złote loki, naśladowujące wygląd włosów Indkich, przedmioty do zabaw i rozrywek współczesnych itd.

Odkrycia w Ur stały się w obecnej chwili największą sensacją archeologiczną Europy. W British - Museum w Londynie istnieje osobna, arcyciekawa wystawa tamtejszych znalezisk, ścigająca już od roku pielgrzymów z wszystkich krajów. Należy na nią zwrócić uwagę także naszym podróżniaczom do Anglii. W cudownej, czarodziejskiej postaci wstaje tam przed widzem nierzeczowana dotąd piękność starobabilońskiej sztuki, która w tak osobliwym sposobie jednoczy się umiała z księżycowemi modkami i krwawym nieraz kultem bóstw zamierzchłych.

KRONIKA.

Lwów, 14 marca.

Środa, 14 marca. Rz.-kat. Leona b. — Gr.-kat. Jew.

TEATR WIELKI.

Środa 14 bm. „Don Pasquale”.
Czwartek 15 bm. „Zamary Gród”.
Piątek 16 bm. „Spadkobierca” — jubileusz sekretarza Kalinowskiego.
Sobota 17 bm. o 3.30 popoł. „Pocałunek Kopciuszka” — przedstawienie szkolne.
Sobota 17 bm. o 7.30 wiecz. „Hamlet” — premiera.
Niedziela 18 bm. o godz. 3.30 popoł. „Cavalleria” i „Pajace”.
Niedziela 18 bm. o 7.30 wiecz. „Hamlet”.

TEATR NOWOSCI.

Środa 14 bm. „Tylko Ty...”.
Czwartek 15 bm. „Tylko Ty...”.
Piątek 16 bm. „Tylko Ty...”.
Sobota 17 bm. „Tylko Ty...”.
Niedziela 18 bm. o 3 popoł. „Naręczona Bojara” — ceny niższe.
Niedziela 18 bm. o 8 wiecz. „Tylko Ty...”.

TEATR MAŁY.

Środa, 14-go godz. 7.30 wiecz. „Ta, która zwycięża”. Gość. wyst. M. Cwiklińskiej.
Czwartek, 15-go godz. 7.30 wiecz. „Ta, która zwycięża”. Gość. wyst. M. Cwiklińskiej.

KINOTEATR MIEJSKI.

Prastare Wilno. — Światło Azji. — Wybory we Lwowie.

Biuro koncertowe M. Tuerka.

Piątek 16 marca: Adam Didur.

Plątkowe przedstawienie „Spadkobiercy”. znakomitej komedji A. Grzymalskiego Siedleckiego — wznowionej ku uczczeniu 30-letniej pracy artystycznej Eug. Kalinowskiego — zapowiada się doskonale. Reprezentacje artystyczna tej wybornej sztuki tworzą pp. Kwiatkiewiczowa, Łozińska, Michnowska, Rybicka, Zaklicka, Czaki, Kalinowski, Gutner, Ratschka i Zabożniński.

Premiera „Hamleta” W. Szekspira odbędzie się w sobotę 17 bm. wieczorem, na scenie Teatru Wielkiego. Arcydzieło Szekspirowskie ukaże się w nowej inscenizacji reżysera J. Strachockiego,

przy współudziale St. Czażki — w nowych dekoracjach i kostiumach, wedle projektu art. mal. M. Rożańskiego. W pierwszorzędną reprezentacji artystycznej „Hamleta” uczestniczą pp. Łozińska i Mazarekówna (kreujące postać Ofieli). Rasińska, Orlińska, Bielecki, Brochwicz, Czaki, Dobrzański, Dąbrowski, Fertner, Gutner, Kieszczynski, Modrzewski, Neuman, Pobóg, Przystawski, Rasiński, Strachocki (w roli tytułowej), Szyndler, Woźnik, Zabielski i inni. Nowe efekty świetlne, oraz urządzenie sceny Insp. Staħla.

Miejskie Kino-Teatr w Nowościach. Zarząd Miejskiego Kina zawiadamia, że wyświetlane dotąd, przepiękne filmy: „Prastare Wolni” i „Światło Azji” zostały specjalnie dla młodzieży szkolnej przedłużone na kilka dni, poczem ukaże się nowy, przepiękny film.

Adam Didur we Lwowie. Najznakomitszy śpiewak polski i ulubieniec naszej Publiczności Adam Didur, który na krótki czas przyjechał do Polski, wystąpi z jedynym koncertem we Lwowie w piątek 16 b. m. Wielki artysta odśpiewa szereg pieśni polskich oraz arji operowych, których jest jak wiadomo niezrównanym odtwórcą. Współudział w koncercie biorą pianistka Helena Ottawowa i śpiewaczka Jadwiga Haynowa.

„Współczesne wnętrza” pt. wygłosi wykład dnia 16 marca (piątek) prof. W. Grzymalski w M. Muzeum przemysłu artystycznego (Hetmańska 20). Początek o godz. 6-tej wieczorem.

Towarzystwo Przyj. Szuk Pięknych przygotowuje na niedzielę dnia 18 marca wystawę, która niewątpliwie będzie niezwykle atrakcją. Z wielką wystawą zbiorową wystąpi art. mal. Jerzy Merkl z Wiednia, po jednej zaś sali zajmą art. mal. Anna Harland Zajackowska, (portrety udzielnego pejzaże z pol. Francji i Konstancypola), Marjan Ruzamski (akwarele), i Iwan Trusz (studja kwiatowe).

Komitet obchodowy imienia Marszałka wydał dla całej Ziemi Czerwieńskiej nalepki okienne z podobizną Marszałka i od dnia dzisiejszego rozsyła je na zamówienia władz, zarządów miast, gmin wiejskich, instytucji, stowarzyszeń i osób prywatnych. Cena jednej nalepki wynosi 10 groszy. Nalepki zamawiać należy pod adresem: Inż. Lisowski, Lwów, Niemcewicza 48 (warsztaty okr. Dyr. robót Publ.) tel. 75. We Lwowie drobną sprzedażą nalepek zajmują się „Ruch”, sprzedając nalepki w swoich sklepach, kioskach i w handlu ulicznym i wszystkie tytułowe. Dnia 13 marca odbyło się posiedzenie przedydium komitetu przewodniczących sekcji, na którym ustalono program, który będzie podany do wiadomości publicznej pojutrze.

Imieniny Marszałka w Poznaniu. Dzień imienia Marszałka Piłsudskiego obchodzić będzie garnizon poznański bardzo uroczystie. W niedzielę przedpołudniem odbędzie się na placu Wolności msza połowa, poczem do wódca O. K. VII przyjmie sztafety wojskowe, które przybędą do Poznania z garnizonów zamiejscowych. Następnie odbędzie się defilada załogi poznańskiej i organizacji przysposobienia wojskowego. Po południu nastąpi imprezy sportowe, wieczorem cap-strzyk przez ulice miasta. W niedzielę rano urządza garnizon szereg pogadanek dla żołnierzy, a popołudniu przedstawienia dla żołnierzy w teatrze. Dzień wyruszyło z placu

STEFANJA ŁOBACZEWSKA.

2)

Tegoroczny sezon muzyczny w Paryżu.

II.

W Wielkiej Operze zupełna inercja i brak jakiegokolwiek prądu ożywczoego, zdawna już daje się odczuwać, a ostatnie jej spektakle, kokietyjące dość niezręcznie w stronę starych francuskich fabliaux, nie zagłębiają się zresztą bynajmniej w wewnętrzną strukturę ich ducha i stylu, wykazały raz jeszcze, że instytucja ta, ongiś kwitnąca, dziś jest trupozem pełnym zgnilizny, z żywą sztuką francuską nic nie mającym wspólnego.

Imaczej w salach koncertowych. I tu wprowadzcie sezon zimowy jest zawsze w oczekiwaniu rewelacji, które przyniesie z sobą wiosna, zdarzają się jednak częściej wieczory, dające garść wzruszeń prawdziwie artystycznych. Dziwnym jednak zbiegiem okoliczności, pomimo niezaprzeczenie wysokiego stanu kultury muzycznej Paryża, przetrastającej pod względem twórczym ilościowo i jakościowo całą niemal resztę współczesnej Europy, z wyjątkiem jednej może Rosji, na razie momenty te nie należą do muzyki francuskiej; są to znowu tak bardzo pożądane echa muzyki egzotycznej choć tym razem nie pochodzące od Murzynów Ameryki północnej i nie biorące swego początku z wszechwładnego jazz'u. Są to dzieła kompozytora brazylijskiego Villa-Lobos, które w muzycznym świecie paryskim wzbudziły istny entuzjazm, a dwa jego koncerty kompozytorskie w Sali Gaveau ze współudziałem znanej już w sferach europejskich śpiewaczki Wery Janacopulos i pianistów Artura Rubinsteina i Aliny van Barentzen dały poznać Europie zupełnie niepospolita jednostkę twórczą. Villa-Lobos wystą-

pił już przed dwoma laty na festiwalu Międz. Tow. Muzyki Współczesnej w Wenecji z paru drobniejszymi utworami, później w Paryżu na koncertach „Revue Musicale”, ale były to tylko pojedyncze próby, nie pozwalające ogarnąć całości twórczości. Dopiero tym razem wita w nim Europa już nie gościa z drugiej półkuli, który potrafił sobie przyswoić cudo jej kultury i stał się w swej sztuce mniej lub więcej niewolniczym jej naśladowcą, ale naprawdę przedstawił innej rasy, innej z ducha i z formy, w której jest ten duch wypowiedzi. Po atakach gruntownych studjów w nauce kompozycji, Villa-Lobos uciekł od wszelkiej cywilizacji choćby nawet tylko trochę zeuropeizowanej, zaszył się w dziewicze lasy Ameryki południowej, wsłuchując się w muzykę tej pierwotnej przyrody i prastarej kultury tubylców, jej obrzędów i śpiewów religijnych, świadczących o tyłowiekowem jej stnieniu. Zbierając te pieśni, często autentyczne, w swoich wędrowkach w głąb kraju, widział w nich nie tylko materiał twórczości późniejszej, opartej na nucie folkloru, ale u- podobnił się duchem do tych braci swoich, stał się z powrotem człowiekiem prymitywnym, podobnie jak to się stało ze słynnym nalarzem francuskim Lauguin'em pod wpływem jego wieloletniego pobytu na wyspie Tahiti. W słońcu podzwrotnikowem w kon- akcie z bujną przyrodą i przepychem południowych barw i kształtów, bogactwa jego indywidualności rozkwitła jak świat i dziś przedstawia się jako zupełnie oryginalna, organiczna synteza elementów tej kultury, bądź wziętych niejedn- orotnie in crudo, bądź subtelnie przestylizowanych. Przez swoją wielką różnorodność, zupełną niezależność od form europejskich, elementy te przedstawiają się zawsze ogromnie interesująco pod względem stosunków

tonalnych, rytmiki, melodyki i sposobu instrumentacji. Jest to jakgdyby jakiś potężny prachaos dźwiękowy, w którym wszelka orientacja według utartych praw logiki muzycznej europejskiej, wydaje się niemożliwą, brak mu bowiem symetrii i perspektywy w naszym znaczeniu, a mimo tego, wykazuje zupełnie swoisty zmysł proporcji i stosunków, czyniący zeń dzieło sztuki w całym tego słowa znaczeniu. Głównym wyrazem tych dążeń stała się u Villa-Lobos nowa forma kompozycji, t. zw. „choros”; są to utwory wyszukujące motywów ludowe, o tonacji zupełnie swoistej, opierającej się na kombinacjach dźwiękowych, a więc kombinacjach barwy, właściwych muzyce indiańskiej; niemniejszą rolę odgrywają tu też równoczesne kombinacje poszczególnych, zawsze bardzo bujnych form rytmicznych. Najważniejszym elementem orkiestry, towarzyszącej chórom, są naturalnie najróżnorodniejsze instrumenty perkusyjne, używane w muzyce tubylców, o nazwach równe egzotycznych, jak ich brzmienie: Xucalho, Càracachà, Réco-réco, Puità, Matraca i t. p.; tworzą one często nawet same dla siebie orkiestrę perkusyjną, która potrafi rozpetać całe orgie rytmów, opiewając jakieś rozszalałe w swej pierwotności misterja dionizyjskie. Wrażenie jest tak potężne, że tym razem wszyscy, krytycy i publiczność schyliłi kornie głowę przed rewelacją prawdziwej, wielkiej sztuki.

Inna sensacja obecna muzykalnych sfer Paryża jest zupełnie odtużonej natury; jest nią otwarcie nowej sali koncertowej, t. zw. Sali Pleyela. Wydaje się nam rzeczą nie do wiary, by Paryż nie miał dotąd odpowiedniej większej sali koncertowej, jak je posiadają wszystkie stolice europejskie; dopiero sala Pleyela położyła koniec tym brakom, dając pomieszczenie trzech tysiącom słucha-

czy. Ale fakt ten nabiera znaczenia, wychodzącego daleko poza granice samego Paryża przez nową formę, w jakiej rozwiązane tu zostały problemy sali koncertowej jako takiej, mianowicie po raz pierwszy z punktu widzenia akustyki, nie architektury. Twórca sali Pleyela, Gustaw Lyon, biorąc za przykład teatr antyczny, postanowił wyeliminować sufit jako element konstrukcyjny, pozostawiając mu tylko znaczenie czysto formalne, i to w formie odpowiednio zmodyfikowanej; nie jest on więc już powierzoną płaską, czy półkulistą, ale przybiera kształty dziwnie niespokojne, co niby schoły widziane odwrotnie; pomysł rzeczywistości niesłychanie śmiały, który pozwolił architekcie zbudować trzy pojedyncze sale, jedna nad drugą o akustyce wprost idealnej, sufit nie pochłania fal głosowych, uniknięto też pogłosu i stworzono wprost wymarzone warunki dla audycji publicznej, gdzie każda barwa dźwiękowa wychodzi w swoim właściwym brzmieniu i to na każdym miejscu, zarówno w pierwszym i ostatnim rzędzie w parterze, jak i na trzecim piętrze. Co więcej, estetyczny wygląd sali nie tylko nie stracił na tych innowacjach, ale nawet zyskał, od pierwszego wejrzenia odbiera się podobno wrażenie, zupełnej harmonji pomimo śmiałości motywów linearnych. W dniu 30 października z. r. odbył się w sali Pleyela koncert inauguracyjny, w którym najlepsza paryska „Orkiestra Konserwatorium” pod batutą Gauberta'a pozwoliła licznie zebranej publiczności podziwiać szczęśliwie inwencje nauki i techniki francuskiej i wzorowe brzmienie swego zespołu w kompozycjach Francka, Debussy'ego, Ravel'a i Strawieńskiego.

Wolności w Poznaniu 8 patroli trzeciej dywizji kawalerji, po trzy konie z każdego pułku, które udadzą się do Warszawy celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu w dniu imienin. Patrole te mają stanąć w Warszawie w niedzielę wieczorem.

Pan Minister komunikacji Romocki wskutek silnego bronchitu z polecenia lekarzy przerwał urzędowanie i przez kilka dni nie będzie mógł opuszczać łóżka. Pana Ministra w sprawach urzędowych zastępować będzie podsekretarz stanu Capski.

Uchwały Magistratu. Na wczorajszym posiedzeniu Magistratu rozpatrywano budżet zwyżkowy na rok 1928/29, oraz uchwalono budżet nadzwyczajny w kwocie 31,036,797 zł. Przeznaczony on jest na cele inwestycyjne, a więc na budowę domów mieszkalnych szkół, hal targowych oraz na szereg inwestycji w Miejskich Zakładach użyteczności publicznej. Udzielono szeregu konsensów budowlanych, m. i. J. Sprecheroowi na budowę 5-cio piętrowego gmachu przy ul. Akademickiej. Uchwalono wprowadzenie numerów świetlnych w gmachach rządowych i budynkach miejskich, uchwalono budowę bloków mieszkalnych na placu między ulicami Arciszewskiego, Inwalidów i Źródlanej. Uchwalono wydzierżawić Towarzystwu Żywiarskiemu część gruntu pomiędzy Cytadelą a wzgórzami stryjskimi na urządzenie terenów żywiarskich i tenisowych. Projektowane jest wybudowanie na tych terenach wielkiego stadionu sportowego. — Na temże posiedzeniu dr. Doliński zdał sprawę z badań komisji sanitarnych, która z polecenia p. Komisarza Rządu przeprowadziła oględziny w środowiskach oraz dzielnicach II i III. W wyniku zarządzeń tej komisji Zakład czyszczenia miasta przy pomocy 200 robotników doprowadził do normalnego stanu zawałoną gruzami i nieczystościami ulicę Cechową. Wydano ostre nakazy właścicielom domów, aby zamieścić domy doprowadzić natychmiast do ładu. Uchwalono w końcu szereg wniosków zdającychcych do osiągnięcia należytej kultury sanitarniej w naszym mieście.

Investycje kolejowe w r. 1928/29. W związku z rozpoczynającym się sezonem budowlanym, Ministerstwo komunikacji ustaliło program inwestycji kolejowych na rok budżetowy 1928/29. Program ten obejmuje dalszy ciąg budowy linii Bydgoszcz—Gdynia, rozpoczęcie budowy linii Herby—Inowrocław, dokończenie linii Łuck—Stojanów, rozbudowę stacji portowych w Gdańsku i w Gdyni, dalszą rozbudowę węzła warszawskiego, budowę szeregu dworców, domów mieszkalnych i gmachów administracyjnych, wzmocnienie mostów i nawierzchni, odbudowę szeregu zniszczonych przez wojnę mostów, dworców, magazynów, ładowni itp. Dyrekcje kolejowe otrzymały polecenie prze prowadzenia prac przygotowawczych do rozpoczęcia robót.

Kwota imigracyjna dla Polski. Przed kilku dniami pojawiła się w prasie wiadomość o nowych przepisach imigracyjnych, wprowadzających jakoby od 1 lipca b. r. zmiany w liczbach obywateli poszczególnych krajów, którzy w roku fiskalnym 1928/29 będą mieli prawo wjazdu do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Według tych wiadomości kwota polska ma być podwyższona do 6.090 osób. Otóż, jak nas informują z wiarygodnego źródła, projekt prawa imigracyjnego, który między innymi, przewiduje zwiększenie kwoty imigrantów z Polski z 5.982 do 6.090 osób, dotychczas nie jest zatwierdzony przez izby ustawodawcze.

Udział Polski w wystawie w Barcelonie. Dowiadujemy się, że zarząd Międzynarodowej Wystawy w Barcelonie w r. 1929 odstąpił bezpłatnie Rządowi polskiemu 300 do 600 metr. kwadr. placu na wybudowanie pawilonu polskiego. Koszta budowy obliczają na 100.000 pesetów. Sprawa ta jest obecnie rozpatrywana przez miarodajne czynniki rządowe, które zdecydowały o udziale Polski. Jak wiadomo — wystawa ta, przy współudziale wszystkich narodów, organizowana jest na ogromną skalę, ze szczególnem uwzględnieniem z jednej strony archeologii i sztuk pięknych, z drugiej — sportu.

Do nowych posłów i senatorów! P. A. T. prosi uprzejmie nowoobranych panów posłów i senatorów o łaskawe nadsyłanie do P. A. T. w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 50, swych krótkich autobiografji i fotografii.

Olbrymia latarnia dla celów lotniczych. Donoszą z Chicago, że Elmer Sperry, dyrektor Sperry Gyroscopic Company ofiarował miastu Chicago dwa miliony dolarów za wybudowanie wielkiej latarni, któraby w nocy służyła jako drogowskaz dla lotników. Latarnia ma być silna, aby światło jej było widoczne na odległości 250 mil, czyli 400 kilometrów. Ustawiona ma być na stalowym rusztowaniu na jednym z najwyższych

budynków miejskich. Sama latarnia znajdować się będzie na wysokości 1320 stóp, t. j. mieszcząca 400 metrów.

Międzynarodowa konferencja kolejowa polsko-włoska rozpoczyna się we Wiedniu z udziałem delegatów rządów kolejowców austriackich, austriackich, czechosłowackich i węgierskich. Konferencja ta zajmie się ostępnym zatwierdzeniem projektu bezpośredniej taryfy polsko-austriackiej, a więc taryfy dla komunikacji między Polską a Triestem i Fiuma.

Zamachy samobójcze. 22-letnia nauczycielka Kazimiera Floryk (Ossolińskich 11) popełniła samobójstwo przez powieszenie się. — 32 letni robotnik Jan Dycala (Krasickich 8) rzucił się z wysokości II piętra doznając wstrząsu mózgu, złamania jednej nogi i ogólnego potłuczenia. W groźnym stanie odwieziono go do szpitala. W obu wypadkach przyczyny tragicznego kroku są niezjane.

Z Teatru.

„Ta, która zwycięża”. — Komedia w 3-actach G. Varosi i D. Byrne — Teatr Mały. Występ gościnny p. Mieczysława Ćwiklińskiego. — Reżyserja p. L. Czarnowskiego.

Załatwmy się najpierw ze sztuką i szczególnymi przedstawieniami, by przejść do p. Ćwiklińskiej.

Atmosfera teatru jest zaraźliwa, artyści — a cóż dopiero wielkie divy operowe — są niebezpieczne dla najbardziej solidnych i spragnionych spokoju cywilów. To nam jeszcze raz pokazuje spółka autorska w komedji dość zręcznej — z przytługą, niedbałą ekspozycją, z dobrmi rolami, ze szczyptą psychologii i kropelką ironji. Ona, żona, znakomita śpiewaczka, zepsuła życie mężowi bogatemu, przeciętnemu burżuazji, swoim huraganowem rostrzeżaniem, kabotyńskim arcyegoizmem, atmosferą nieustającego ruchu i wrzawy, pieskiem faworytem, międzynarodową służbą, które ją otaczają. Wielka kometa — i mała planeta w jej ogonie. Mąż chce się zbuntować, rozwieść, ożenić na nowo, tym razem solidnie. Daremne wysiłki. Kometa zjawia się znów na horyzoncie, przełamuje upór, porывa na nowo ofiarę. I rzecz zaczęła się jeszcze raz od początku.

Z zespołu Teatru Matego najlepsi byli tym razem pp. Sieniawska (służąca włoska), Berski (kucharz grecki), poprawni pp. Grętowska (sekretarka niemiecka) i Maniecki (doktor rosyjski).

P. Czarnowski (mąż) mężnie walczył z rolą i triumfalnie spoglądał na widownię. P. Nawrocki, który niedawno był hrabią, obecnie przemienił się w japońskiego służącego. Aktorzy wojażują po postaciach, jak dypłomaci po krajach — i nieraz z tym samym rezultatem.

F. Mieczysława Ćwiklińska grała żonę. Wirtuozka, aktorka komedjowa, doskonała, w typie zachodnim, francuskim, grała wirtuozkę. Cechą główną, czarem gry p. Ćwiklińskiej jest lekkość, łatwość, płynność tej gry. P. Ćwiklińska wchodzi sobie do środka postaci od razu, swobodnie, nie musi podkreślać w sposób nużący, że jest nią. Porusza się, mówi jakby od niechcenia, jakby improwizowała — i to wystarczy. Jeden pasaż, potem inne, dalekie — i znów zmiana.

Są to wirtuozowskie błyski światła, tancie na linie, prowokowanie trudności i pokonywanie ich bez trudu. I lekka przy tom domieszka ironji w stosunku do postaci, dystans. A z błysków składa się obraz, z kapryśnych gestów i intonacji postać, niedająca się zamknąć w formule intelektualistycznej, żywa, pełna, nieoczekiwana. Zepsuła artystka, wrzaskliwa kabotyńska, zazdrosna żona, starzejąca się niewiasta, lekkość artystyczna, sprytna włoska, przyjacielska pani, nieznośna tyranka — oto niektóre z odcieni tej wielobarwnej postaci. A w tem bogactwie czuje się umiar mistrzowski; rysów tych mogłoby być jeszcze znacznie więcej.

Ciekawem było obserwować, jak pani Ćwiklińska nawiązywała kontakt z widownią. Widzowie lwowscy, którzy znakomitą artystkę warszawską widzieli po raz pierwszy, zrazu nie wiedzieli, z kim mają do czynienia. Czekali, szukali. I p. Ćwiklińska jakby umyślnie trzymała ich przez pewien czas w niepewności. Widzowie jednak zorientowali się szybko. Finezyjna prostota, improwizowana — zdawało się — subtelność, kapryśna szczerść tej gry, podbiły ją zniechęcają. Publiczność bardzo szybko nauczyła się orientować w subtelnych odcieniach tej kreacji i bardzo gorąco i serdecznie dziękowała artystce za świetną, lekką a pożywną artystyczną wieczersę.

Włodzimierz Jampolski.

Z sali sądowej.

WYROK

w procesie o zamordowanie ś.p. kuratora Sobieńskiego.

Po odczytaniu werdyktu ławy przysięgłych, dr. Nowak-Przygodzki imieniem rodziny poszkodowanej zrzekł się odszkodowania, poczem obrońca dr. Wołoszyn prosił o łagodny wymiar kary. Po półtoragodzinnej naradzie, Przewodniczący ogłosił wyrok skazujący Wasylą Atamańczuka i Iwana Werbickiego za zbrodnię z §§ 134, 135, 58 i 67 na karę śmierci przez powieszenie z tem, że pierwszy ma być stracony Iwan Werbicki; Michała Werbickiego za zbrodnię z § 67 na rok ciężkiego więzienia, Włodzimierza Dzisia za zbrodnię z § 67 i 312 na półtora roku ciężkiego więzienia, Ostapa Derycię za zbrodnię z § 67 na półtora roku więzienia, Prokopa Matwyciowa za zbrodnię z § 67 na 2 lata ciężkiego więzienia, Włodzimierza Darmochwałę za zbrodnię z § 67 na 2 lata ciężkiego więzienia, Jarosława Hredczaka, Olgę Hredczak i Michała Wirstiuka za zbrodnię z § 214 na rok ciężkiego więzienia. Wszystkim zasądzonym wliczono areszt śledczy. Zupełnie uwolnieni zostali: Olga Werbicka, Julian Hołwinski, Antoni Stefaniusz, Aleksandra Janicka, Stanisława Dziubówna, Ołena Korolukowa i Mikołaj Kowalyszko. Obrońcy skazanych na śmierć zgłosili zażalenie niezważności. Zasądzeni przyjęli wyrok spokojnie.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Depesze z nocy.

BUŁGARSKIE ODZNACZENIA.

Sojia, 13 marca. (PAT). Król Borys nadał Panu Prezydentowi Rzpltej Polskiej Wielki Narodowy Order Św. Cyryla i Metodego, zaś Panu Marszałkowi Piłsudskiemu Wielki Krzyż orderu Św. Aleksandra z mieczem. Minister pełnomocny Bułgarji w Warszawie dostał polecenie wręczenia osobiście orderów.

P. MINISTER ZALESKI POWRÓCIŁ DO WARSZAWY.

Warszawa, 13 marca. (PAT). Dziś popołudniu powrócił do Warszawy z Genewy P. Minister spraw zagranicznych Zaleski.

MSGR. MARMAGGI WYJECHAŁ DO WARSZAWY.

Rzym, 13 marca. (PAT). Nuncjusz papieski msgr. Marmaggi wyjechał wczoraj do Warszawy, żegnany na dworcze przez ambasadora Rzeczypospolitej Skrzyńskiego, personal ambasady oraz przedstawicieli wyższego duchowieństwa.

O POLSKĄ WALORYZACJĘ CEŁ.

Wiedeń, 13 marca. (PAT). N. Fr. Presse donosi z Warszawy: Rokowania między rżdem austriackim a polskim w sprawie odroczenia albo złagodzenia, względnie wyrównania waloryzacji cel polskich, oceniane są optymistycznie. Wczoraj przybyła do Warszawy specjalna austriacka delegacja, celem kontynuowania rokowań.

ROKOWANIA POLSKO-GDAŃSKIE.

Gdańsk, 13 marca. (PAT). Pod przewodnictwem komisarza generalnego Rzpltej Polskiej w Gdańsku Strassburgera rozpoczęły się rokowania polsko-gdańskie w sprawie zniesienia podatku komunikacyjnego, obowiązującego na obszarze Wolnego Miasta Gdańska. w sprawie ujednostajnienia taryf kolejowych, w sprawie zniesienia opłaty stemplowej od listów przewozowych, a wreszcie w sprawie przewozu poczty kolejami.

PAŃSTWOWA NACZELNA RADA ZDROWIA.

Warszawa, 13 marca. (PAT). W najbliższym czasie ma się odbyć w Ministerstwie spraw wewnętrznych pierwsze inauguracyjne posiedzenie Państwowej Naczelnej Rady Zdrowia, powołanej do życia na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1927. Rada ta jest organem doradczym i opiniodawczym Ministra spraw wewnętrznych w sprawach sanitarnych.

P. DŁUGOSZ WYSTĄPIŁ Z PIASTA.

Kraków, 13 marca. (PAT). „Nowa Reforma” donosi, że były senator Władysław Długosz, jeden z założycieli P. S. L. Piasta, wystosował do prezesa tego stronnictwa p. Witosa list, w którym oświadcza, że występuje z Piasta, nie mogąc pogodzić się z jego obecnym kierunkiem politycznym. Pa

Długosz zaznacza, że na krok ten był zdecydowany już oddawna, lecz jako jeden z założycieli i wieloletni członek stronnictwa, nie chciał mu utrudnić swem wystąpieniem położenia w okresie wyborczym.

PARA KRÓLEWSKA AFGANISTAŃSKA W LONDYNIE.

Londyn, 13 marca. (PAT). Afganistańska para królewska, która od Calais eskortowana była przez samoloty i parowce brytyjskie, a w Dovre powitana została przez księcia Walji, przybyła dziś popołudniu do Londynu, gdzie zgotowano jej uroczyste przyjęcie. Na dworcu oczekiwali król Jerzy wraz z królową i księżną Yorku, premier Baldwin i ministrowie. Po powitaniu obie pary królewskie wsiadły do powozów i udały się do pałacu Buckingham. Zgromadzone na ulicach tłumy publiczności witały przejeżdżających gorącymi okrzykami. Popołudniu król Amanullah złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

TRAKTAT ROZJEMCZY NIEMIECKO-AMERYKAŃSKI.

Berlin, 13 marca. (PAT). „Berliner Tageblatt” donosi z Waszyngtonu, że sekretarz stanu Kellogg wręczył wczoraj ambasadorowi niemieckiemu projekt traktatu rozjemczego niemiecko-amerykańskiego. Projekt ten zgodny jest w głównych punktach z traktatem rozjemczym francusko-amerykańskim. Jednocześnie rząd amerykański wręczył podobny projekt ambasadorowi hiszpańskiemu.

Katowice, 13 marca. (PAT). Ks. prałat Londzin, wybrany z listy Nr. 1 z okręgu cieszyńskiego posłem oraz senatorem z Województwa Śląskiego, zatrzyma mandat senatorski.

Berlin, 13 marca. (PAT). „Berliner Tageblatt” donosi: Rząd turecki zawiadomił sekretarjat Ligi Narodów, że przysyła zaproszenie do udziału w komisji rozbrojenkowej i że delegacja turecka w środę udaje się do Genewy.

Praga, 13 marca. (PAT). Czeskie Biuro Prasowe stwierdza, że pogłoski, jakie krążyły w sprawie mającej niebawem nastąpić dymisji ministra finansów Englisha, są całkowicie pozabawione prawdy.

Madryt, 13 marca. (PAT). Prezes Rady min. Primo de Rivera w towarzystwie ministra pracy przybył do Barcelony, gdzie przemawiając na zebraniu wspominał również o sprawie Tangęru. Jakkolwiek zażalenie tej sprawy nie zadowala, zdaniem premiera, wszystkich aspiracji Hiszpanji, to jednak może ono zapewnić spokój w strefie hiszpańskiej.

Kair, 13 marca. (PAT). Król powierzył utworzenie gabinetu przywódcy nacjonalistów Nahas Paszy.

Z ostatniej chwili.

PAN PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ I MARSZAŁEK PIŁSUDSKI ODZNACZENI WYSOKIMI ORDERAMI BUŁGARSKIMI.

Warszawa, 14 marca. (Tel. wł.). Dziś o pierwszej popołudniu na Zamku poseł bułgarski p. Robjew wręczył p. Prezydentowi Rzeczypospolitej i Marszałkowi Piłsudskiemu wysokie odznaczenia bułgarskie. P. Prezydent otrzymał wielką wstęgę św. Cyryla i Metodego, Marszałek Piłsudski wielką wstęgę orderu św. Aleksandra z mieczami.

NIEUZASADNIONE POGŁOSKI O ZMIANACH W KANCELARJI CYWILNEJ PANA PREZYDENTA.

Warszawa, 14 marca. (Tel. wł.). W jednym z pism warszawskich ukazała się wczoraj wieczorem wiadomość, powtórzona dziś rano, o daleko idących zmianach personalnych w kancelarii cywilnej Pana Prezydenta. W sprawie tej dowiadujemy się z wiarygodnego źródła, że dotychczasowy szef kancelarii p. Bohdan Dzieciotowski istotnie zgłosił się do konkursu na sędziego Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Decyzja w tej sprawie zapaść może za trzy miesiące. Do tego czasu p. Dzieciotowski swego stanowiska nie opuści. Również i jego zastępca p. Markowski stara się o powrót na dawną służbę w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ale i ta sprawa narazie nie jest aktualna. Wynika stąd, że sensacyjna wiadomość o zmianach w kancelarii cywilnej nie była zgodna z rzeczywistością.

PRZYJAZD NOWEGO NUNCJUSZA DO WARSZAWY.

Warszawa, 14 marca. (Tel. wł.). Dziś popołudniu przybywa do Warszawy nowy Nuncjusz papieski ks. Marmaggi. Od Częstochowy towarzyszy Nuncjuszowi biskup częstochowski, ks. Kubina. Bezpośrednio z

dworca w Warszawie ks. Nuncjusz uda się do Katedry św. Jana, gdzie powita go Kapi- tula. Następnie złoży wizytę ks. Kardynała- wi Kukowskiemu. W sobotę o godz. 11 rano Nuncjusz złoży listy uwierzytelniające p. Prezydentowi Rzeczypospolitej na Zamku.

PAN ALEKSANDER SKRZYŃSKI SUPER- ARBITREM W SPORZE MIĘDZY CHILE A PERU.

Warszawa, 14 marca. (Tel. wł.) Dowia- dujemy się, że Rząd Stanów Zjednoczonych zaofiarował b. premierowi p. Aleksandrowi Skrzyńskiemu stanowisko superarbitra w zło- żonym sporze pomiędzy Chile a Peru w sprawie spornych terytoriów Tacne i Arica. P. Skrzyński w porozumieniu z Rządem polskim przyjął tę propozycję. Jest to drugi wypadek w ostatnich czasach powierzenia dyplomacie europejskiemu arbitrażu w spra- wach amerykańskich. Przed tygodniem zo- stał arbitrem w sporze między Stanami Zje- dnoczonymi a Boliwią przedstawiciel lotew- ski w Londynie p. Seija.

NOWA PRAGMATYKA URZĘDNICZA BĘ- DZIE WNIESIONA DO SEJMU.

Warszawa, 14 marca. (Tel. wł.) Dowia- dujemy się ze źródeł mianodajnych, że nowa pragmatyka urzędnicza nie będzie ogłoszona w drodze dekretu Pana Prezydenta Rzeczy- pospolitej, lecz zostanie wniesiona do nowe- go Sejmu.

STUDENCI NIEMIECCY W WARSZAWIE.

Warszawa, 14 marca. (Tel. wł.) Dziś z rana przybyła do Warszawy wycieczka studentów niemieckich z Wrocławia. Wy- cieczka odwiedzi również Kraków, a pra- wdopodobnie Lwów.

Sprawy gospodarcze.

Wytwórczość hut żelaznych ogółem w Polsce przedstawia się w miesiącu styczniu 1928 r. następująco: Surówki — 59.093 ton (w grudniu 1927 — 57.605 t., razem I—XII 1927 r. — 618.080 t., przeciętnie miesięcznie w 1927 r. — 51.500 t.), stali zlewnej wypro- dukowano w styczniu 1928 r. — 104.205 t., w grudniu 1927 r. — 95.011 t., razem I—XII 1927 r. — 1246.584 t., przeciętnie miesięcz- nie w 1927 r. 103.882 t.); wytworów walco- wanych wyprodukowano w styczniu 1928 r. — 75.148 t. (w grudniu 1927 r. — 78.835 t., razem I—XII 1927 r. — 925.833 t., przecięt- nie miesięcznie w 1927 r. — 77.153 t.). Licz- ba robotników, zatrudnionych w hutach że- laznych w styczniu wynosiła 45.766 osób, w grudniu 1927 r. — 44.819; przeciętnie miesięc- nie w 1927 r. było zatrudnionych 43.968 robotników. Jak widzimy z powyższych cyfr wytwórczość surówki wzrosła w styczniu w porównaniu z miesiącem poprzednim o 2,5%. Produkcja stali wzrosła o 3,687 t. co wy- nosi 4,7%. W bieżącym miesiącu pracuje obecnie 7 wielkich pieców, na G. Śląsku 11. Według danych Syndykatu Polskich Hut Ze- laznych ogólna ilość zamówień w styczniu wyniosła 44.165 t., t. j. wzrosła w stosunku do grudnia o 52%. W tej liczbie zamówienia (29%) zamówienia prywatne — 31.242 ton (71%). W stosunku do grudnia zamówienia prywatne zaś o 9.597 ton.

Table with columns: KATEGORJE, Wart. nom., Ostatnia dywidenda, Płaca, Ładaja, Transakcje. Includes sections for I. Papiery państwowe, II. Listy zastawne, III. Oblig., IV. Akcje, b) Handlowe, c) Przemysłowe.

GIEŁDA PIENIĘŻNA z 13 marca 1928. Dla akcji i papierów procentowych nieco zwiększone zainteresowanie. Kursy utrzymują się naogół na poziomie ostatnich notowań.

GIEŁDA ZBOŻOWA z 13 marca 1928. Naogół na Giełdzie i poza Giełdą bez obro- tów z powodu małego zaofiarowania. Kursy utrzymują się naogół na poziomie ostat- nich notowań.

Lwów, dnia 13 marca 1928. Prócz sporadycznej transakcji w otrębach pszennych zastój w obrotach giełdowych i poza- giełdowych z powodu słabej podaży. Ceny utrzymują się naogół na poziomie osta- tnych notowań. Mąka pszenna nieco podrożała. Tendencja utrzymana, usposobienie spokojne.

GIEŁDA WARSZAWSKA. Warszawa, 13 marca 1928. Dolary St. Zjednoczon. 888 1/4, 890 1/2, 886 1/2. Franki franc. 39.09, 35.18, 35.00. Kopenhaga —, —, —. Sztokholm —, —, —.

Belgia —, —, —. Holandia —, —, —. Londyn 43.49 1/2, 43.60, 43.39. Nowy Jork 8.90, 8.92, 8.88. Paryż 35.09, 35.18, 35.00. Praga 26.41 1/2, 26.48, 26.35. Szwajcaria 171.65, 172.08, 171.22. Wiedeń —, —, —. Włochy —, —, —.

GIEŁDA WARSZAWSKA. Warszawa, dnia 13 marca 1928. Bank Handl. 123.00, Lilpop Rau 42.50-42.00. Bank Pol. 149.50-140.00, M. dr. ejów 46-47.00. B. nk Zw. Sp. Zar. 89, Ostrowiec 86.50. Spless 162.50, Pocisk 11.75-11.50. Sit. światło 1.16.00, Radzki 52.00-54.75. Fi lej 59.0-59.50, Strach wice 68.00-67.25. Węgiel 97.50-97.00, Bo kowski 19.75. Nobel 30.00, Spirytus 39.50. Cegielski 46.50, Żegluga 41.00.

GIEŁDA KRAKOWSKA. Kraków, dnia 13 marca 1928. Bank Przem. 105, Trzebinia 0.50. Tohan 13.75, Parowazy 35.50-36.40. Pharma 6.55, Siersza gór. 13.39. Ba k Polski 147.50, Chodorów 149.00. Zieleniewski 158.00.

GIEŁDA WIENSKA. Wiedeń, dnia 13 marca 1928.

Amsterdam 285.30, Bankvereln 29.55. Belg ad 12.47 1/2, Bodenkr dit 125.30. Berlin 169.50, Kreditanstalt 64.60. Bruksela 98.85, Anglobank 27.15. Budapeszt 124.02, Hipot czny 71.00. Bukareszt 4.38, Kompas 0.99. Kopenhaga 189.95, Lande bank 23.75. Londyn 34.65, Merkury 26.65. M. d y t 119.45, Unionbank —. Medj lan 37.46 1/2, Ob. olowy —. N. Jork 708.95, Kolej północna —. Paryż 27.89, Zivnostenska —. Pr ga 21.25, Czerniowce 57.00. Sofja 5.10 1/2, Aust. kol p. 28.45. Sztokholm 190.25, Kolej p ludn. 13.55. Warszawa 79.51-79.79, Golezów —. Zurych 136.48, Cement 65.50. Amerykańskie 708.30, Browary —. Bułgarskie —, Alpiay 40.90. Nie mieckie 169.25, Berg u. Hütten 725.00. Francuskie 27.84, Kru p. 12.51. Włoskie 37.48, Poldi Hütte 150.90.

Jugosłowiańskie —, —, —. Prager Eisen —, —, —. Polska —, —, —. Rima 127.90. Czeskie 20.96 1/2, Skoda 940.50. Węgierskie 123.95, Siersza 10.70. Szwajcarskie 136.26, Sile-ia —. Angielskie 31.54, Zieleniewski 16.25. Holenderskie 384.40, Apollo —. Rumuńskie —, —, —. Fanto 6.70. Belgjskie —, —, —. Karpaty 29.10. Renta majowa —, —, —. Galicja 72.00. Renta lutowa 0.588, Nafta —. Renta kor nowa 0.401, S hodnica —. Dunaj S. Adria 79.40, Rakszawa —. Tureckie 46.50, Mraznica —. Bank Małop. —, —, —. Tepege —.

GIEŁDA ZURYCHSKA. Zurych, dnia 14 marca 1928.

Paryż —, —, —. Otwarce —, —, —. Zamknięcia —, —, —. Londyn 20.43 1/2, 20.43 1/2, 25.34 1/2. Nowy Jork 5.19.40, 5.19.40, 5.19.43. Belgia 72.41, 72.42 1/2, 72.43 1/2. Włochy 27.44, 27.44, 27.43 1/2. Hiszpanja 87.35, 87.20, 87.20. Holandia 209.00, 209.00, 209.00. Berlin 124.18 1/2, 124.18, 124.18. Wiedeń 73.15, 73.12, 73.12. Sztokholm 139.40, 139.35, 139.35. Oslo 138.40, 138.35, 138.35. K penhaga 139.15, 139.10, 139.10. Sofja 3.75, 3.75, 3.75. Praga 15.9, 15.39, 15.39. Warszawa 58.20, 58.15, 58.15. Budapeszt 90.82 1/2, 90.85, 90.85. Białogród 9.13 1/2, 9.13 1/2, 9.13 1/2. Ateny 6.88, 6.87, 6.87. Konstantynopol 2.64, 2.62 1/2, 2.62 1/2. Bukareszt 3.21, 3.21, 3.21. Helsingfors 13.10, 13.07, 13.07. Buenos Aires 222.00 1/2, 222.00 1/2, 222.00 1/2.

GIEŁDA PARYSKA. Paryż, dnia 14 marca 1928.

Londyn 124.02, Holandia 1023.00. N. Jork 25.42, Praga 75.40. Belg.a 354.50, Rumunja 15.75. Włochy 134.25, Niemcy 607.00. Szwajcaria 489.25, Wiedeń 359.00.

GIEŁDA LONDYSKA. Londyn, dnia 14 marca 1928.

N. Jork 487.84, Niemcy 20.41. Holan lja 12.12.59, Szwajcaria 25.34.2. Fr.ncja 124.02, Praga 164.59. B lgja 34.99.8, Wi def 34.65. Włochy 92.38, Warszawa 43.46.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny Dr. MARCELI SZAROTA.

Ogłoszenia urzędowe.

FIRMY. Firm. 2067 Stow. VII. 284. Zmiany dotyczące spółdzielni: Do rejestru wpisano dnia 23 marca 1928. Siedziba firmy: Lwów. Brzmienie firmy: Małopolski Bank Kupiecki, Spółdzielnia handlowo-kredytowa z ogr. odpow. we Lwowie. Zarząd: Zastępca dyrektora Aleksander Malimon, Antoni. Ustanowiono zastępcą dyrektora Bernarda Polonickiego i Edwarda Hawranka. 2324. Sąd okręgowy cywilny jako handlowy. Lwów, dnia 8 stycznia 1928.

przedsiębiorstwa. Siedziba firmy: Lwów. Brzmienie firmy: Juliusz Herzog i Joachim Gustaw Herzog wytwórnia pudełek kartonowych „Hecht“ we Lwowie. 2326. Sąd okręgowy cywilny I. handlowy Oddział IV. Lwów, dnia 31 sierpnia 1926. Firm. 1619/Rg. B. II. 98. Zmiany dotyczące firmy spółkowej już wpisanej. Z rejestru wykreślono dnia 20 lutego 1926, wskutek zwinienia oddziału. Siedziba Zakładu głównego w Warszawie filja we Lwowie. Brzmienie firmy: Bank Centralny w Warszawie S. A. Oddział we Lwowie. 2327. Sąd okręgowy cywilny j. handlowy Oddział IV. Lwów, dnia 30 grudnia 1925. Firm. 424/27. A. II. 85. Wpis firmy spółkowej. Siedziba firmy: Przemysł. Brzmienie firmy: Korn i Ska skład skór Przemysł. Przedmiot przedsię- biorstwa dotąd skład skór. Forma spółki: jawna spółka handlowa. Spółnicy osobiście odpowie- dzialni (G): Jakób Korn i Fryderyka Korn, kupcy w Przemysłu. Upoważniony do zastępstwa jest każdy ze spółników samodzielnie, a podpis firmy

następuje w ten sposób, że pod wyciśniętą stam- pilką firmową podpisywać będzie którykolwiek ze spółników. Spółka rozpoczęła swe czynności dnia 19 września 1927. Sąd okręgowy. Przemysł, 20 września 1927. Firm. 142/28. Pojed. I. 233. Wpł do rejestru handlowego firmy pojedynczej. Wpisano do reje- stru handlowego dla firmy pojedynczej: Siedziba firmy: Złoczów. Brzmienie firmy: Leser Nussen. Przedmiot przedsiębiorstwa: handel ja- jami w Złoczowie. Właściciel Leser Nussen zmarł zaś właścicielką i posiadaczką firmy jest żona zmarłego Szeindla Nussen w Złoczowie. Dzień wpisu 3 marca 1928. 2322. Sąd okręgowy i handlowy Oddział II. Złoczów, dnia 3 marca 1928. Firm. 232/27. C. III. 66. Wpis do rejestru han- dlowego firmy spółkowej. Do rejestru C. należy zgłosić następuje: Siedziba firmy: Borysław. Brzmienie firmy: „Elisabeth“ naftowo-przemysłowe i handlowe Tow. Spółka z ograniczoną odpo-

wiedzialnością w Borysławiu. Przedmiot przed- siębiorstwa: nabywanie eksploatawanie i pozby- wanie na własny lub obcy rachunek terenów na- ftowych i praw wydobywania minerałów bitu- micznych, jakoteż kopalni naftowych, udziałów w terenach i kopalniach naftowych i tzw. udziałów brutto, oraz akcji wszelkiego rodzaju, 2) Wiercenie na własny lub obcy rachunek i poszu- kiwanie za minerałami bitumicznymi na terenach własnych lub obcych, wydobywanie minerałów względnie produktów żywicznych a zatem także i gazów ziemnych, pozbywanie takowych lub też użytkowanie w inny sposób; 3) zakładanie dzier- żawienie, prowadzenie względnie utrzymywanie w ruchu oraz pozbywanie rafinerji nafty; 4) za- kładanie nabywanie, utrzymywanie w ruchu względnie prowadzenie oraz pozbywanie na wła- sny lub obcy rachunek tłoczni do przetłaczania względnie transportu ropy zapomocą rurocią- gów magazynów i rezerwarów ropnych oraz rurociągów gazowych, 5) zajmowanie się na ra- chunek własny lub obcy wogóle wszelkimi inte- resami wchodzącymi w zakres naftowego prze-

